

Sygn. akt IV CSK 60/14

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa M. S. G.
przeciwko Y. [...] Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B.
o stwierdzenie nieważności ewentualnie ustalenie nieistnienia uchwał ewentualnie
stwierdzenie bezskuteczności uchwały,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 czerwca 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 5 września 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna może zostać przyjęta do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Wymienione kwalifikowane przesłanki wskazują, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione jedynie wtedy, gdy realizuje ona swą funkcję publicznoprawną, pozostawiając interes prywatny strony na drugim planie. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia.

Ustawodawca w art. 398⁴ § 2 k.p.c. nałożył na skarżącego obowiązek zawarcia w skardze wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania oraz uzasadnienia tego wniosku, co ma umożliwiać ocenę, czy w danym przypadku spełnione są przesłanki realizujące funkcję publicznoprawną skargi. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania kasacyjnego jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności samych podstaw skargi kasacyjnej.

Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołała przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. formułując dziewięć zagadnień prawnych oraz podniosła, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Ich analiza nie uzasadnia jednak przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Badanie czy w sprawie występują zagadnienia prawne, które skarżący formułuje nie jest badaniem abstrakcyjnym, jego celem nie jest wyłącznie ustalenie czy dany problem był już czy też nie był przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, ale jest to badanie mające na celu ustalenie nadto związku przedstawionego zagadnienia zarówno ze zgłoszonym przez stronę roszczeniem procesowym jak i ustalonym w sprawie przez sąd powszechny stanem faktycznym, którym Sąd Najwyższy pozostaje związany. Odpowiedź udzielana przez Sąd Najwyższy na przedstawione zagadnienie prawne musi więc oddziaływać na rozstrzygnięcie w zapadłe w sprawie.

Czyniąc tę uwagę Sąd Najwyższy przypomina, że powódka w powództwie domagała się stwierdzenia nieważności szczegółowo opisanych w pozwie uchwał nadzwyczajnych zgromadzeń wspólników pozwanej spółki z dnia 4 marca i 22 marca 2010 r., a jako żądanie ewentualne zgłosiła żądanie ustalenia nieistnienia tych uchwał lub też bezskuteczności jednej uchwały podjętej w dniu 22 marca 2010 r. Oddalenie powództw i apelacji powódki było następstwem ustalenia, że powództwo główne, o stwierdzenie nieważności uchwał, zostało przez powódkę wytoczone z uchybieniem terminu z art. 252 § 3 k.s.h., natomiast powództwo ewentualne oddalono wobec stwierdzenia, że na gruncie k.s.h. wyłącznym sposobem podważania uchwał zgromadzenia wspólników są przepisy tego kodeksu i art. 189 k.p.c. nie znajduje zastosowania.

Biorąc zatem pod uwagę przyczyny, dla których powództwo i apelacja zostały oddalone, sformułowane przez skarżącą zagadnienia prawne w punktach 1-4 wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie mają w sprawie żadnego znaczenia.

Zagadnieniu sformułowanemu w punkcie 9 wniosku nie sposób przypisać waloru prawnego skoro z ustaleń faktycznych Sądów obu instancji wynikało, że powódka wiedzę o uchwałach miała najpóźniej w dniu 7 maja 2012 r. W tym bowiem dniu, powołując się na swój status wspólnika, wytoczyła powództwo o ustalenie, że taki status przysługuje jej w pozwanej Spółce. To ustalenie faktyczne przesądziło o oddaleniu powództwa o stwierdzenie nieważności uchwał jako wytoczonego z uchybieniem terminu art. 252 § 3 k.s.h. Nie jest dopuszczalne podważanie w skardze kasacyjnej ustaleń faktycznych przez konstruowanie pozornych zagadnień prawnych.

Zagadnienia prawne sformułowane w punktach 6-8 wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, stanowią odmianę zagadnienia z punktu 5 tego wniosku, czy też pochodną odpowiedzi na to zagadnienie. Zagadnieniu temu nie można jednak przypisać waloru nowego, nierozwiązanego dotychczas orzecznictwie. Jakkolwiek w orzecznictwie Sądu Najwyższego można było dostrzec linię orzeczniczą dopuszczającą na gruncie k.s.h. konstrukcję uchwał nieistniejących, to biorąc pod uwagę treść uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2013 r. III CZP 13/13 (OSNC z 2014 r. nr 3,

poz. 23) i jej uzasadnienie, należy stwierdzić, że Sąd Najwyższy ostatecznie opowiedział się przeciwko przypisywaniu uchwałom zgromadzeń wspólników, jeżeli są sprzeczne z prawem, skutków nieważności bezwzględniej w rozumieniu art. 58 k.c. i w związku z tym opowiada się za koncepcją podważania takich uchwał tylko w trybie wynikającym z przepisów k.s.h., z wyłączeniem dopuszczalności stosowania art. 189 k.p.c. w związku z art. 58 k.c. Ten zaś tryb podważania uchwał Sąd Najwyższy dopuścił w odniesieniu do uchwał zarządu, rady nadzorczej komisji rewizyjnej sp. z o.o. oraz uchwał zarządu i rady nadzorczej spółki akcyjnej (art. 2 k.s.h.), co sprawy niniejszej nie dotyczy. Stanowisko zatem Sądu Najwyższego wyrażone w powołanej uchwale – a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP- wkł. 2003, nr 13, poz. 5) – powoduje, że nie ma podstaw do przyjęcia, iż w sprawie występują zagadnienia prawne istotne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Nie ma też podstaw do przyjęcia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Ta przesłanka (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) jako podstawa przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ma miejsce wówczas, gdy trafność zarzutów skargi jest dostrzegalna od razu, na pierwszy rzut oka, bez przeprowadzania wnikliwej analizy. Chodzi więc o szczególne, kwalifikowane wypadki naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 197/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Taka sytuacja w sprawie nie ma miejsca.

Z przedstawionych przyczyn, przy uwzględnieniu, że w sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, którą – zgodnie z art. 398¹³ §1 k.p.c. – Sąd Najwyższy bierze pod uwagę z urzędu, należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

[aw]